

1.1. ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Επιχείρηση είναι κάθε οικονομική μονάδα που παράγει προϊόντα ή υπηρεσίες, συνδυάζοντας κατάλληλα τους συντελεστές παραγωγής (κεφάλαια, εγκαταστάσεις, εργασία) για να εξυπηρετήσει ανθρώπινες ανάγκες.

Μια επιχείρηση μπορεί να είναι μικρή, να είναι ένα πολύ μικρό κατάστημα, ένα περίπτερο, ένα χωράφι ή να είναι μια πολύ μεγάλη πολυεθνική επιχείρηση με εργοστάσια και καταστήματα σε πολλές χώρες. Ένα σύγχρονο οδοντοτεχνικό εργαστήριο είναι επίσης μια επιχείρηση.

Οι επιχειρήσεις ταξινομούνται σε κατηγορίες, ανάλογα με διάφορα κριτήρια. Αυτά συνήθως είναι:

- ◆ το είδος της ιδιοκτησίας
- ◆ η νομική μορφή της επιχείρησης
- ◆ ο κύριος τομέας της δραστηριότητάς της
- ◆ το μέγεθός της

α) Το είδος της ιδιοκτησίας

Οι επιχειρήσεις διακρίνονται ανάλογα με το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς σε δύο βασικές κατηγορίες: τις **ιδιωτικές** και τις **δημόσιες** επιχειρήσεις.

Ιδιωτικές είναι οι επιχειρήσεις εκείνες των οποίων οι ιδιοκτήτες είναι ιδιώτες.

Δημόσιες είναι οι επιχειρήσεις εκείνες των οποίων ιδιοκτήτης θεωρείται ότι είναι το κοινωνικό σύνολο, που εκπροσωπείται από το κράτος (κρατικές επιχειρήσεις), ή την τοπική αυτοδιοίκηση (δημοτικές επιχειρήσεις).

Επίσης, ορισμένες επιχειρήσεις μπορούν να έχουν κοινή ιδιοκτησία από το

κράτος ή την τοπική αυτοδιοίκηση και από ιδιώτες. Οι επιχειρήσεις αυτές ονομάζονται μικτές.

β) Η νομική μορφή της επιχείρησης

Η νομική μορφή της επιχείρησης εκφράζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ιδιοκτητών της.

Ανάλογα με την νομική τους μορφή οι επιχειρήσεις διακρίνονται επίσης σε δύο βασικές κατηγορίες:

- ◆ τις **ατομικές**, στις οποίες ιδρυτής και ιδιοκτήτης είναι ένα μόνο άτομο, που ασκεί μια επαγγελματική δραστηριότητα και έχει την ευθύνη όλων των συνεπειών της,
- ◆ τις **εταιρικές**, οι οποίες προέρχονται από τη σύμπραξη δύο τουλάχιστον ατόμων.

Οι εταιρικές επιχειρήσεις, ανάλογα με το ύψος του αρχικού κεφαλαίου και τον βαθμό ευθύνης των εταίρων, διακρίνονται με τη σειρά τους σε:

- ◆ προσωπικές (ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, συμμετοχικές)
- ◆ κεφαλαιουχικές (ανώνυμες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης)
- ◆ συλλογικές (συνεταιρισμοί, επαγγελματικά σωματεία).

γ) Τομέας δραστηριότητας

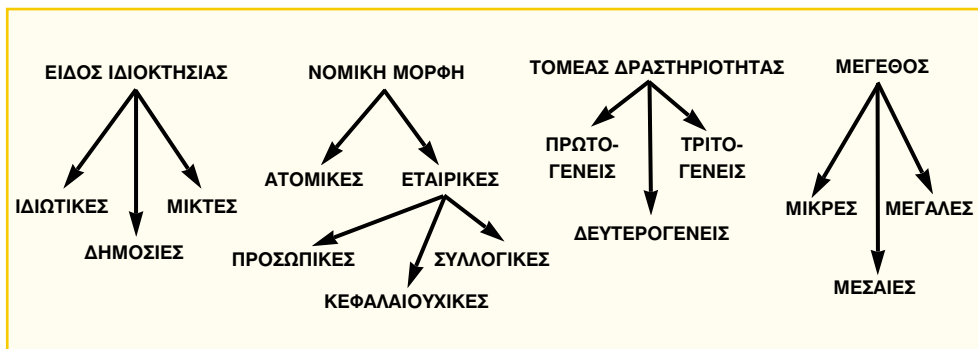
Ανάλογα με τη φύση των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρουν οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε τρεις τομείς:

- ◆ τον **πρωτογενή**, όταν το παραγόμενο προϊόν σχετίζεται με τη φύση
- ◆ το **δευτερογενή**, όταν το παραγόμενο προϊόν έχει σχέση με κατασκευές ή επεξεργασία και μεταποίηση άλλων προϊόντων
- ◆ τον **τριτογενή**, όπου κατατάσσονται όλες οι επιχειρήσεις δημόσιες και ιδιωτικές οι οποίες προσφέρουν υπηρεσίες.

δ) Το μέγεθος των επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις κατατάσσονται σε κατηγορίες μεγέθους, ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούν. Στην Ελλάδα επικρατεί η εξής κατάταξη:

- ◆ **μικρές** επιχειρήσεις θεωρούνται όσες απασχολούν έως 20 εργαζόμενους
- ◆ **μεσαίες** επιχειρήσεις θεωρούνται όσες απασχολούν από 20 έως 100 εργαζόμενους
- ◆ **μεγάλες** είναι οι επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 100 εργαζόμενους.

Πίνακας 1.1: Ταξινόμηση επιχειρήσεων

1.2.α. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Η επιλογή του τόπου εγκατάστασης μιας επιχείρησης και πιο συγκεκριμένα ενός οδοντοτεχνικού εργαστηρίου, δεν είναι μια απλή απόφαση τις περισσότερες φορές. Ο υποψήφιος εργαστηριούχος θα πρέπει να έχει στο νου του ότι η λειτουργία ενός οδοντοτεχνικού εργαστηρίου υπόκειται σε όλους τους κανόνες της αγοράς.

Επομένως, θα πρέπει να ανταποκρίνεται με επιτυχία και σε όλες τις λειτουργίες μιας επιχείρησης, όπως είναι η παροχή ποιότητας στην παραγωγή και διάθεση των ιατροτεχνολογικών προϊόντων, αλλά και στην οικονομική της λειτουργία, για να παράγει κέρδος για τον ιδιοκτήτη της. Οι ραγδαίες αλλαγές που συντελούνται στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον δημιουργούν ευκαιρίες από τη μια, αλλά και αναπτύσσουν επιχειρηματικούς κινδύνους από την άλλη.

Η λήψη επομένως σωστής και ενδεδειγμένης απόφασης σε σχέση με την επιλογή του τόπου εγκατάστασης, προϋποθέτει συλλογή κάποιων πληροφοριών.

Η ακριβής αναλογία οδοντιάτρων – οδοντοτεχνικών εργαστηρίων είναι το στοιχείο που θα πρέπει να εξετάσει ο υποψήφιος εργαστηριούχος απαραίτητα, πριν καταλήξει στην απόφαση να εγκατασταθεί επαγγελματικά σε κάποια περιοχή.

Η ενδεδειγμένη αναλογία οδοντιάτρων – οδοντοτεχνικών για εξασφαλισμένη οικονομική απόδοση ενός οδοντοτεχνικού εργαστηρίου, όπως αυτή προκύπτει

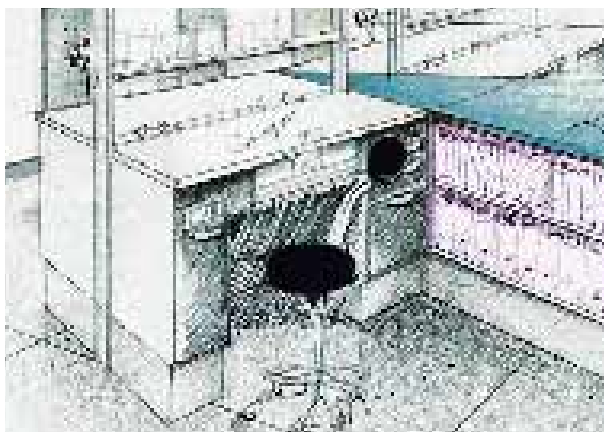

από έρευνες των επαγγελματικών συλλόγων, είναι 5:1. Αυτό βέβαια ισχύει, εάν και η αναλογία οδοντιάτρων – πληθυσμού μιας περιοχής είναι η επιθυμητή.

1.2.β. ΕΠΙΛΟΓΗ ΟΙΚΗΜΑΤΟΣ

Η επιλογή του οικήματος στο οποίο θα εγκατασταθεί ένα οδοντοτεχνικό εργαστήριο έχει άμεση σχέση με τις επιδιώξεις της επιχείρησης. Οι βασικές επιδιώξεις κάθε επιχείρησης είναι η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, η παραγωγικότητα και η ανταγωνιστικότητα.

- ◆ **Αποτελεσματικότητα:** είναι η ιδιότητα του αποτελεσματικού, η ικανότητα δηλαδή μιας επιχείρησης να επιτευχθούν οι στόχοι.
- ◆ **Αποδοτικότητα:** είναι η ικανότητα για απόδοση, δηλαδή η δυνατότητα να είναι θετικό το οικονομικό αποτέλεσμα της παραγωγικής δραστηριότητας της επιχείρησης.
- ◆ **Παραγωγικότητα:** είναι η αποτελεσματική χρήση των πόρων παραγωγής (τεχνολογία, αριθμός εργαζομένων) για τη λήψη του μεγαλύτερου δυνατού αποτελέσματος.
- ◆ **Ανταγωνιστικότητα:** είναι η δυνατότητα μιας επιχείρησης να παράγει προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας στις χαμηλότερες δυνατές τιμές, ώστε να την προτιμούν οι καταναλωτές από άλλες όμοιες επιχειρήσεις.

Εικόνα 1.1. Εργασιακός Χώρος

Προϋπόθεση επιτυχίας όλων αυτών των στόχων είναι η σωστή οργάνωση του χώρου της επιχείρησης, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την επιλογή του συγκεκριμένου χώρου λειτουργίας του εργαστηρίου.

Οι κανόνες που θεωρούνται απαραίτατοι για να ανταποκρίνεται το οίκημα που θα επιλεγεί για να στεγάσει την επαγγελματική δραστηριότητα ενός οδοντοτεχνίτη στις προσδοκίες του είναι:

- ◆ κατάλληλη έκταση, ανάλογη του αριθμού των απασχολούμενων ατόμων
- ◆ κατάλληλος φυσικός φωτισμός και εξαερισμός
- ◆ τήρηση όλων των υγειονομικών προδιαγραφών στις εγκαταστάσεις
- ◆ τήρηση όλων των κανόνων ασφαλείας
- ◆ σωστή ηχομόνωση
- ◆ σωστή κατανομή χώρων

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ισχύουσα σήμερα νομοθεσία, οι προδιαγραφές του χώρου εγκατάστασης ενός οδοντοτεχνικού εργαστηρίου πρέπει να έχουν:

- ◆ Ελάχιστο χώρο 25 τ.μ., εφόσον απασχολούνται μέχρι δύο άτομα
- ◆ Χώρο 40 τ.μ., εφόσον απασχολούνται τέσσερα άτομα
- ◆ Χώρο 70 τ.μ., εφόσον απασχολούνται μέχρι επτά άτομα
- ◆ Χώρο 90 τ.μ., εφόσον απασχολούνται μέχρι 10 άτομα
- ◆ Χώρο 130 τ.μ., εφόσον απασχολούνται μέχρι 15 άτομα
- ◆ Χώρο 160 τ.μ., εφόσον απασχολούνται μέχρι 20 άτομα

Για καθένα απασχολούμενο άτομο πέραν των είκοσι ατόμων απαιτούνται 10 τ.μ. επιπλέον.

Επίσης το ίδιο νομικό πλαίσιο προβλέπει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και της δημόσιας υγείας.

Τα μέτρα αυτά αναφέρονται αναλυτικά στη παράγραφο 5.3.ε. του Δεύτερου Μέρους του παρόντος βιβλίου.

1.3. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

Επειδή η δημιουργία ενός επαγγελματικού χώρου, όπως είναι ένα οδοντοτεχνικό εργαστήριο, προϋποθέτει ανάμεσα σε όλα τα άλλα και επένδυση αρκετών χρημάτων, είναι πολύ σημαντικό να εξασφαλισθούν οι καλύτερες δυνατές προοπτικές για την ομαλή οικονομική πορεία της επιχείρησης.

Σε ό,τι αφορά τα έξοδα λειτουργίας της επιχείρησης το κόστος της επαγγελματικής στέγης είναι από τα πλέον σημαντικά έξοδα και γι' αυτό θα πρέπει να υπολογισθεί με κάθε λεπτομέρεια. Μία λύση είναι να εξασφαλισθεί, εφόσον είναι δυνατόν, ιδιόκτητη επαγγελματική στέγη. Θεωρείται περισσότερο συμφέρουσα κυρίως γιατί απαλλάσσει τον επιχειρηματία από πιθανή μετεγκατάσταση, σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης του ακινήτου που θα επιλεγεί για επαγγελματική στέγη, το χρειασθεί για τους δικούς του λόγους.

Σε κάθε περίπτωση βέβαια ο νομοθέτης αναγνωρίζοντας την ιδιαιτερότητα όλων των επαγγελματικών μισθώσεων έχει προβλέψει τα εξής:

- ◆ ανεξάρτητα από ό,τι έχει συμφωνηθεί η μίσθωση ισχύει για 9 χρόνια
- ◆ ο επαγγελματίας δικαιούται να παρατείνει τη μίσθωση μία φορά και για τόσο χρόνο, όσος υπολείπεται για τη συμπλήρωση 12 συνολικά χρόνων από την έναρξή της
- ◆ η αναπροσαρμογή του μισθώματος, συμφωνείται μεταξύ των συμβαλλομένων και σύμφωνα με τις ισχύουσες σήμερα διατάξεις, οι οποίες συχνά τροποποιούνται, καθορίζεται σε ποσοστό όχι κατώτερο του 6% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου το χρόνο
- ◆ εάν ο ιδιοκτήτης καταγγείλει την σύμβαση, οφείλει να αποζημιώσει τον επαγγελματία.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Η ίδρυση ενός οδοντοτεχνικού εργαστηρίου προϋποθέτει και την πρόβλεψη ανάληψης οικονομικών υποχρεώσεων. Που συνεπάγεται κάθε πρώτη εγκατάσταση οποιασδήποτε επιχείρησης.

Στον οικονομικό προϋπολογισμό του υποψήφιου εργαστηριούχου θα πρέπει να προβλεφθούν όχι μόνο τα λειτουργικά έξοδα του εργαστηρίου, αλλά και έξοδα εργονομικής διαμόρφωσης του χώρου καθώς και πλήρους εργαστηριακού εξοπλισμού. Ανάλογα με τις επιθυμίες και τις οικονομικές του δυνατότητες τα έξοδα μπορούν να ποικίλλουν. Κυρίως τα έξοδα που δεν αφορούν τον πάγιο και υποχρεωτικό εξοπλισμό του εργαστηρίου, αλλά εκείνα που έχουν σχέση με τους χώρους υποδοχής, τους χώρους της οργάνωσης και λειτουργίας του αρχείου των πελατών, τους βοηθητικούς χώρους του εργαστηρίου.

Επίσης, το τελικό κόστος του μηχανολογικού εξοπλισμού εξαρτάται από την προτίμηση του εργαστηριούχου σε κάποιες εταιρίες και υλικά.

Οι δαπάνες για την ίδρυση ενός σύγχρονου οδοντοτεχνικού εργαστηρίου λοιπόν μπορούν να διακριθούν:

- ◆ σε αυτές που αφορούν το βασικό μηχανολογικό εξοπλισμό
- ◆ σε αυτές που αφορούν την αγορά εργαλείων
- ◆ στα έξοδα πρώτης εγκατάστασης του εργαστηρίου
- ◆ στις πάγιες εγκαταστάσεις που αφορούν τα έπιπλα
- ◆ στο συμπληρωματικό εξοπλισμό
- ◆ στη διαμόρφωση των βοηθητικών χώρων, κ.λ.π.

Από τα παραπάνω εύκολα συμπεραίνει κάποιος ότι από το κεφάλαιο που θα μπορεί ο κάθε υποψήφιος επαγγελματίας να διαθέσει, θα εξαρτηθεί και το τελικό οικονομικό κόστος της επένδυσης.

Ένα σοβαρό ζήτημα όμως, είναι και ο τρόπος που θα εξασφαλίσει ο υποψήφιος οδοντοτεχνίτης για να χρηματοδοτήσει όλη αυτή την επιχείρηση.

Μία λύση είναι η αυτοχρηματοδότηση, εφόσον όμως υπάρχει η οικονομική δυνατότητα στον ίδιο ή το στενό οικογενειακό του περίγυρο.

Άλλη λύση είναι η δανειοδότηση από το τραπεζικό σύστημα, που προϋποθέτει όμως πάντα μία σοβαρή έρευνα αγοράς, για να εξασφαλισθούν οι πλέον συμφέρουσες δυνατότητες, κυρίως με τις ισχύουσες διατάξεις στο πλαίσιο της απελευθέρωσης της λειτουργίας των τραπεζών.

Πάντα όμως θα πρέπει να διερευνάται και η περίπτωση χρηματοδότησης μέσα από επιδοτούμενα προγράμματα, που αφορούν την διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας κυρίως νέων επαγγελματιών από φορείς, όπως είναι για παράδειγμα ο Ο.Α.Ε.Δ.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Οι επιχειρήσεις ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες.

Ο υποψήφιος εργαστηριούχος οδοντοτεχνίτης οφείλει να σχεδιάσει, να επιλέξει τόπο και χώρο εγκατάστασης και να οργανώσει την επιχείρησή του, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη όσα ισχύουν σε θέματα που αφορούν τη νομοθεσία, τις οικονομικές προϋποθέσεις και την πραγματικότητα στον επαγγελματικό χώρο την συγκεκριμένη στιγμή της ίδρυσής της.

Επίσης, να υπολογίσει τις δυνατότητες της οικονομικής πορείας της επιχείρησης σε σχέση πάντα με τη δυνατότητα επίτευξης των επιδιώξεών της, χωρίς αυτό να αποβαίνει εις βάρος της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

---

1. Ποια είναι τα συνήθη κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία ταξινομούνται οι επιχειρήσεις σε διάφορες κατηγορίες;
2. Πώς διακρίνονται οι επιχειρήσεις σε σχέση με το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς;
3. Ένα οδοντοτεχνικό εργαστήριο σε ποιο τομέα παραγωγικής δραστηριότητας ανήκει;
4. Να αναφέρετε ποιο στοιχείο θα πρέπει να εξετάσει οπωσδήποτε ο υποψήφιος οδοντοτεχνίτης, πριν αποφασίσει σε ποιόν τόπο θα εγκατασταθεί και γιατί;
5. Τι σημαίνει ο όρος «αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης»;
6. Δώστε την έννοια της «ανταγωνιστικότητας μιας επιχείρησης».
7. Να αναφέρετε τέσσερα τουλάχιστον μέτρα, που θεωρούνται απαραίτητα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων σε οδοντοτεχνικό εργαστήριο και της δημόσιας υγείας.
8. Να αναφέρετε δύο τουλάχιστον τρόπους εξεύρεσης των αναγκαίων κεφαλαίων, για τη δημιουργία οδοντοτεχνικού εργαστηρίου.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Επισκεφθείτε ανά δύο ή τρεις, επαγγελματίες οδοντοτεχνίτες και συζητήστε μαζί τους για τον τρόπο οργάνωσης του εργαστηρίου τους, τους λόγους και τον τρόπο επιλογής του τόπου εγκατάστασης και του χώρου. Καταγράψτε τις απόψεις τους και συζητήστε τις απόψεις αυτές μέσα στην τάξη.